



**Nasjonalparkstyret for
Øvre Dividal nasjonal-
park og Dividalen
landskapsvernområde**

Besøksadresse
Statskog
9321 Moen

Postadresse
Postboks 700
9815 Vadsø

Kontakt
Sentralbord +47 78 95 03 00
Direkte 77642224+47 95 21 05 35
fmtrmb@fylkesmannen.no

Könkämä sameby/v Nils
O.H.Vasara-Hammare

Saksbehandler Bjørn Morten Baardvik

Vår ref. 2021/7105 -

Dato 08.07.2021

**Könkämä sameby, - tillatelse til barmarkskjøring med ATV, i
Lainiovuoma Samebys kalvings land, Øvre Dividal nasjonalpark 2021.**

Vedtak:

Med hjemmel i forskriften for Øvre Dividal nasjonalpark § 3 pkt. 6.3.d og 6.3.egir styret for Øvre Dividal nasjonalpark med dette Könkämä sameby tillatelse til å bruke ATV for barmarkskjøring til Lainiovuoma sameby ved Cievccasjavre, i forbindelse med kalvemerking.

Tillatelsen er gitt med følgende vilkår:

- 1) Tillatelsen gjelder for perioden 09.07 – 23.07. 2021
 - 2) Tillatelsen gjelder kun medlemmer av Könkämä sameby, som driver aktiv reindrift, og omfatter bare kjøretøy som skal brukes til transport for identifisering og merking av dyr som har blandet seg med Lainiovuomas flokk i løpet av vinteren og våren.
 - 3) Tillatelsen gjelder for 1 tur retur med inntil -1 - stykk ATV, i den perioden Lainiovuoma har dyr i merkegjerdet ved Cievccasjavre.
 - 4) Tillatelsen gjelder for kjøretrasee fra Devddisjavre til Cievccasjavre etter samme trasee som barmarkskjøretøyer fra Lainiovuoma bruker.
 - 5) Dispensasjonen skal benyttes av
 - 1) Biera-Niillas Päiviö
 - 2) Nils-Ola Labba
- ATV har Registreringsnummer: ZOM00T
- 6) Kjøringen skal skje på en måte som i minst mulig grad setter varige spor i terrenget eller skader vegetasjonsdekket.



All motorferdsel i utmark skal foregå aktsomt og hensynsfullt for å unngå skade på natur og mennesker. Mislighold medfører inndragning.

Vedtaket kan påklages innen tre uker til Miljødirektoratet, Trondheim. Eventuellklage sendes gjennom styret for Øvre Dividal nasjonalpark.

Dette vedtaket fritar ikke Kōnkämä sameby fra å innhente nødvendige tillatelser etter annet lovverk.

Det vises til søknad fra Kōnkämä sameby i e-post av 08.07.21 og 09.07.21

Søknaden

Ansökan om dispens att köra ATV till Cevccasjávri i Övre Dividal nationalpark

Kōnkämä sameby søker härmed dispens till barmarkskörning med ATV till Cevccasjávri i Övre Dividal nationalpark. I Cevccasjávri märker grannsamebyn Lainiovuoma sameby kalvar. Det har skett sammanblandning renar mellan Kōnkämä sameby och Lainiovuoma sameby och därför måste Kōnkämä sameby ha personer på plats för att märka kalvar i Cevccasjávri. För att minska på barmarkskörningen söker vi endast dispens för följande personer:

1) Biera-Niillas Päiviö

2) Nils-Ola Labba

Registreringsnummer: ZOM00T

/Nils Vasara-Hammare

Ordförande, Kōnkämä sameby

Historikk

Ved utvidelsen av nasjonalparken fikk Lainiovuoma Sameby tillatelse til bruk av et begrenset antall motorkjøretøyer til barmarkskjøring ved inndriving av rein til merkegjerdet. Lainiovuoma fikk etter særskilte forhandlinger med forvaltningsmyndigheten, justert denne tillatelsen til også å omfatte bruk av et begrenset antall ATV, som en forsøksordning i 2020. På grunn av Covid 19, ble det ikke gjort registreringer av effekten av denne delen av dispensasjonen i 2020.

I de seinere år har omfanget av barmarkskjøring etter traseen Devddesjavre - Cievccasjavre økt, - og muligens til et omfang som ligger utenfor den opprinnelige dispensasjonens rammer. Sporskader opp Devddesfjellet tyder på



at denne drifts forordningen har vært lite bærekraftig, og at den samla belastning på området blir stor.

Under arbeidet med revisjonene ble forvaltningsmyndigheten gjort kjent med at også medlemmer fra nabobyene Lainiovuoma og Saarivuoma sameby kan ha et legitimt behov for deltakelse i kalvmerkingen ved Cievccasjavre, og at en i forbindelse med dette arbeidet har et begrenset behov for motorisert transport.

Det er sannsynlig at tilretteleggingen av ny kjøretrase øker barmarkskjøringen på strekningen Devddesjavre – Cievccasjavri. Det er en uheldig utvikling, da en økning i omfanget på barmark ikke er ønskelig, samt at det reduserer det økonomiske driftsgrunnlaget for Lainiovuomas helikoptertransport. Inneværende sesong må det derfor gjennomføres en kontroll, og registrering av barmarkskjøringen til Lainiovuoma sameby.

Etter sesongen 2021, vil arbeidet med revidering av tillatelser til barmarkskjøring fortsette, og ordningen evalueres.

Både Lainiovuoma sameby og forvaltningsmyndigheten er enige om at omfanget av barmarkskjøring kan utvikle seg til å bli et større problem. I den sammenheng er det gjennom bestillingsdialogen med SNO for 2021 bestilt en omfattende kontroll, slik at forvaltningsmyndigheten får bedre vurderingsgrunnlag for det pågående arbeidet.

Ny tillatelse utarbeides vil utarbeides til neste sesong, og da med grunnlag i den enkelte samebys driftsplan for motorferdsel på barmark i nasjonalparken, samt erfaringer fra de to siste år.

Regelverket for nasjonalparken

Øvre Dividal nasjonalpark ble opprettet 9. juli 1971 og utvidet 1. desember 2006. Det er en egen forskrift for nasjonalparken. Formålet ved vernet av nasjonalparken er å ta vare på et stort område med innlandsnatur med litetekniske inngrep i den nordlige landsdelen, for å sikre en stor diversitet i økosystemer, et høyt biologisk mangfold og mange sjeldne arter, samt kultur minner. Det er særlig viktig å ta vare på variasjonsbredden av naturtyper i tilknytning til skog, myr og vassdrag. Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift.

Motorferdsel er forbudt på land og vatn og i lufta under 300m i Øvre Dividalnasjonalpark ifølge forskriften § 3 pkt 6.1. Forvaltningsmyndigheten **kan** gi tillatelse til bruk av luftfartøy i forbindelse med reindrift, eller bruk av motorkjøretøy på barmark i nærmere avgrensa områder i forbindelse med reindrift jfr. forskriften § 3 6.3.d og e.



Naturmangfoldloven (§ 7) viser også til at prinsippene i loven §§ 8 – 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, herunder også når forvaltningsmyndigheten gir tillatelser etter verneforskrifter. Dette gjelder kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre-varprinsippet (§ 9), økosystemtilnærming og samla belastning (§ 10), kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver (§ 11) og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§ 12).

Styrets vurdering

Reindriftsloven om ATV bruk i verneområder:

Bruk av terrenggående kjøretøy på bar mark skal begrenses mest mulig og skal så langt mulig foregå i faste løyper. Motorisert ferdsel eller flyging inn i område vernet i medhold av naturmangfoldloven kapittel V eller eldre vernevedtak som nevnt i naturmangfoldloven § 77, skal foregå i samsvar med fastsatte forskrifter om vern.

Det er hjemmel i forskriften for nasjonalparken til å gi tillatelse til bruk av luftfartøy og motorkjøretøy på barmark i forbindelse med reindrift. Ifølge forskriften kan det legges opp til flerårige tillatelser.

Reindriftsloven om tilsyn, innsyn i andre flokker, skilling, og merking av rein.

Kalvemerking er en viktig del av reindriften. Etter det vi forstår av § 28 i reindriftsloven skal reineier holde tilsyn med sin rein slik at den ikke komme utenfor lovlig beiteområde eller sammenblandes med annen rein. Men styret er kjent med at det ikke er uvanlig at sammenblanding med andre flokker kan skje.

Videre oppfatter vi lovens reindriftslovens § 29. om Innsyn, til at medlemmer fra en sameby som har grunn til å tro at rein fra den har kommet inn i en annen samebys flokk, har rett til å besiktige flokken for å se om dens rein er i flokken.

Reindriftslovens § 31. tilsier at *Den som har rein i en flokk sammen med andre, kan kreve skilling for uttak av egne dyr. De andre som har rein i flokken, har plikt til å legge forholdene til rette for skilling. Ingen må forstyrre arbeidet under skillingen. Skilling bør finne sted før flokken forlater sesongbeiteområdet.*

Videre tilsier § 33. Plikt til merking av rein. All rein i det samiske reinbeiteområdet skal merkes med eierens merke.

Etter styrets oppfatning, vil både Saarivuoma og Könkämä sameby kunne ha behov for å ha folk inne i Lainiovuomas kalvingsgjerdet for å beiktige flokken, og for å skille ut/merke eventuell egen rein som har blandet seg sammen med rein tilhørende Lainiovuoma.



Styret vurderer det videre slik at begrenset motorferdsel, med formål å hente ut egen rein fra andres flokk, kan være nødvendig og hensiktsmessig, og at denne motorferdselen er nødvendig for å opprettholde vedtektenes passus om at området skal kunne brukes til reindrift.

Søknaden er vurdert i forhold til naturmangfoldloven (§ 7) som viser også til at prinsippene i loven §§ 8 – 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, herunder når forvaltningsmyndigheten gir tillatelser etter verneforskrifter. Dette gjelder kunnskapsgrunnlaget (§ 8), førevar- prinsippet (§ 9), økosystemtilnærming og samla belastning (§10), kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver (§ 11) og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§ 12).

Motorferdsel med ATV kan forstyrre dyreliv og friluftsliv. Den transporten det søkes om her, har kort varighet, og berører kun en liten del av nasjonalparken etter løypa fra Devdissjavre til Cievccasjavri. Det er også på det rene at motorisert ferdse med ATV kan føre til terrengslitasje med kjørespor. I bratte partier, og på blaute myrområder, kan det oppstå vannerosjons, og det skapes et terrengskadebilde som vil stå i mange år, og muligens må utbedres og revegeteres for at sårene skal gro.

Vi vurderer det slik at bruk av helikopter til frakt av utstyr opp til sommerboplassen er den mest miljøforsvarlige teknikken i denne sammenheng, men vil i år tillate bruk av ATV, da vi er usikker på om felles helikoptertransport for samebyene vil fungere.

Motorferdsel på barmark medfører slitasje på vegetasjonen og strider mot formålet med å ta vare på naturen i nasjonalparken. I den forbindelse har fylkesmannen tidligere uttrykt bekymring for utviklingen i området, i brev av 25.03.2008 (brevet ref. 2007/3460-4) samt rapporter fra SNO om kjørespor blant annet østover fra Lainiovuoma sameby, samt stor markslitasje i det gamlekjøresporet over Devdesfjellet. Terrengslitasje i form av kjørespor er i første rekke knyttet til barmarkskjøring til og fra sommerboplassen, og i liten grad til barmarkskjøring ved samling og inndriving av rein. Barmarkskjøring, terrengslitasje, revegetering og terrengforsterkende tiltak er tema i et samarbeidsprosjekt mellom Lainiovuoma sameby, forvaret og forvaltningsmyndigheten. Resultatene fra arbeidet som gjøres, kan medføre endringer i vilkårene i denne tillatelsen. Derfor blir den gitt med bare 1 års varighet.

Barmarkskjøringen kan også forstyrre folk på tur og stride mot formålet med friluftsliv i nasjonalparken. Det settes derfor vilkår om at bare traseen Devdissjavre – Cievccasjavre kan benyttes.

Nasjonalparkstyret er bekymret for at den samlede belastning av ATV kjøring langs dette sporet, og at motorferdselen dette medfører vil stride mot verneformålet og ødelegge verneverdier i nasjonalparken. Det må derfor settes vilkår om at tillatelsen gjelder kun en tur.



Med disse vilkårene vil motorferdselen bli redusert til et minimum i forhold til det som er nødvendig for å få gjennomført skilt ut rein og få gjennomført kalvemerkingen.

På grunnlag av denne vurderingen mener styret for Øvre Dividalnasjonalpark og Dividalen landskapsvernområde at den omsøkte motorferdselen kan foregå uten at den strider mot verneformålet eller påvirker verneverdiene i nasjonalparken nevneverdig. Søknaden er vurdert etter prinsippene i naturmangfoldloven § 9-12 og vi mener det er grunnlag for å gi tillatelse til den omsøkte motorferdselen på vilkår. Vi påpeker at det ved aktivitet og ferdsel skal tas hensyn til at området er vernet som nasjonalpark, og at motorferdselen reduseres til et minimum

Med vennlig hilsen

Bjørn Morten Baardvik
nasjonalparkforvalter

Kopi til:
Fjelltjenesten v/Albert Fosli
SNO/v Torbjørn Berglund
Statsforvalteren i Troms og Finnmark
Statskog
Fjelltjenesten/v Kjetil Letto
Målselv kommune
Målselv kommune v/Morten Tomter